

**ATZINUMS** 06/2026

(saskaņā ar LESD 322. panta  
1. punkta a) apakšpunktu)

LV

**par priekšlikumu Eiropas  
Parlamenta un Padomes  
regulai par  
Savienības civilās  
aizsardzības mehānismu  
un Savienības atbalstu  
sagatavotībai veselības  
ārkārtas situācijām un  
reaģēšanai uz tām un ar  
ko atceļ Lēmumu  
Nr. 1313/2013/ES (Savienī  
bas civilās aizsardzības  
mehānisms)**

(COM(2025) 548 final)



ES budžets  
2028.–2034. gadam



EIROPAS  
REVĪZIJAS  
PALĀTA

# Saturs

## Punkts

### 01–06 | **Ievads**

#### 01–06 | **Kādēļ mēs sniedzam šo atzinumu?**

01–03 | Juridiskais pamats

04–06 | Konteksts

### 07–44 | **Galvenie vēstījumi**

#### 08–10 | **ES pievienotā vērtība**

#### 11–15 | **Izdevumu mērķu saskaņošana ar ES mēroga politikas prioritātēm**

#### 16–18 | **ES budžeta finansēšana**

#### 19–20 | **Budžeta elastība**

#### 21–31 | **Programmas un procedūru vienkāršošana**

21–25 | Programmas vienkāršošana

26–31 | Procedūru vienkāršošana

#### 32–37 | **Snieguma satvars**

#### 38–41 | **Izlietoto līdzekļu atbilstība, pārredzamība, pārskatatbildība un izsekojamība**

#### 42–44 | **ERP revīzijas pilnvaras**

### 45–67 | **Konkrēti komentāri**

#### 46–53 | **I sadaļa. Vispārīgie noteikumi**

46–47 | Mērķi

48–53 | Ģeogrāfiskais aptvērums

---

**54–63 | II sadaļa. Civilā aizsardzība**

54–57 | Piecu gadu ziņošanas cikls

58–61 | *RescEU*

62–63 | Krīžu koordinācijas centrs

**64–67 | III sadaļa. Sagatavotība veselības ārkārtas situācijām un  
reagēšana uz tām**

## Pielikumi

I pielikums. – ERP publikāciju saraksts

II pielikums. – Ierosinātās izmaiņas ar komentāriem

III pielikums. – Konteksts

## Saīsinājumi

## Glosārijs

# Ievads

## Kādēļ mēs sniedzam šo atzinumu?

### Juridiskais pamats

- 01** Komisija 2025. gada 16. jūlijā publicēja [tiesību akta priekšlikumu](#) regulai par Savienības civilās aizsardzības mehānismu un Savienības atbalstu sagatavotībai veselības ārkārtas situācijām un reaģēšanai uz tām (*UCPM* un *HEPR* priekšlikums), kam pievienots [ietekmes novērtējums](#). Padome 2025. gada 16. oktobrī un Eiropas Parlaments 2025. gada 6. novembrī lūdza ERP sniegt atzinumu par Komisijas priekšlikumu.
- 02** Komisijas priekšlikuma juridiskais pamats ir [Līguma par Eiropas Savienības darbību 168. panta 5. punkts, 196. pants un 322. panta 1. punkts](#). Pamatojoties uz Līguma 322. panta 1. punktu, Eiropas Parlamentam un Padomei ir jāapspriežas ar Eiropas Revīzijas palātu, pirms tiek pieņemtas regulas par finanšu noteikumiem, kas nosaka budžeta izstrādes un izpildes procedūru.
- 03** Saskaņā ar mūsu institucionālajām pilnvarām mēs sniedzam šo atzinumu, lai atbalstītu likumdošanas procesu, sniedzot apsvērumus par ierosinātās programmas izstrādi, finansiālo īstenošanu, kontroles vidi un iespējamiem riskiem. [I pielikumā](#) ir uzskaitītas ERP publikācijas, uz kurām ir atsauces šajā atzinumā, un tās, kuras pēdējo desmit gadu laikā esam publicējuši par Savienības civilās aizsardzības mehānismu vai veselības jautājumiem.

## Konteksts

- 04** Komisijas priekšlikuma pamatā ir tiesiskais regulējums, kas izveidots ar [Lēmumu 1313/2013/ES](#) par *UCPM* un [Regulu \(ES\) 2021/522](#), ar ko izveido Savienības rīcības programmu veselības jomā 2021.–2027. gadam (programma “ES – veselībai”). Priekšlikums attiecas uz [daudzgadu finanšu shēmu \(DFS\) 2028 –2034. gadam](#). Plašāku informāciju sk. [III pielikumā](#).
- 05** Komisija plāno turpināt *UCPM* darbību 2028.–2034. gada periodā ar lielāku budžetu un plašāku darbības jomu, iekļaujot finansējumu *HEPR* vienotā satvarā un, iespējams, paplašinot *UCPM* asociācijas ģeogrāfisko aptvērumu, attiecinot to uz jebkuru trešo valsti. Komisijas priekšlikumā ieviesti jauni elementi, piemēram, ES krīžu koordinācijas centrs, un ierosināts, ka standarta gadījumā finansējumu nodrošina ar izmaksām nesaistīta finansējuma veidā vai kā vienkāršotu izmaksu iespējas. [1. tabulā](#) ir apkopotas galvenās izmaiņas, kas ieviestas ar Komisijas priekšlikumu.

### 1. tabula | Galvenās izmaiņas *UCPM* un *HEPR* priekšlikumā

Galvenās izmaiņas	Punkti mūsu atzinumā
Pieejamā budžeta palielinājums	<a href="#">16.–20.</a> ; <a href="#">III pielikums – 05.</a>
Veselības ārkārtas situāciju un civilās aizsardzības finansējuma iekļaušana vienotā satvarā	<a href="#">21.–29.</a> , <a href="#">64.–67.</a>
<i>UCPM</i> asociācijas ģeogrāfiskā aptvēruma iespējamā paplašināšana, attiecinot to uz jebkuru trešo valsti	<a href="#">48.–53.</a>
ES krīžu koordinācijas centra izveide	<a href="#">30.–31.</a> , <a href="#">62.–63.</a>
Finansējums, kas nav saistīts ar izmaksām, kā dotāciju standarta izpildes veids	<a href="#">40</a>

Avots: ERP analīze.

- 06** Mūsu atzinuma tvērumā ietilpst norādīt, kur Komisijas priekšlikums ir neskaidrs vai pārprotams un kur tas varētu izraisīt neparedzētas sekas, jo īpaši no finanšu pārvaldības viedokļa. Mūsu atzinums ir strukturēts divās galvenajās iedaļās un trijos pielikumos. Pēc īsas iedaļas par atzinuma kontekstu ([01.–06.](#) punkts) mēs novērtējam priekšlikumu pa tematiskajām jomām ([08.–44.](#) punkts) un sniedzam konkrētus komentārus, kas atbilst priekšlikuma struktūrai ([45.–67.](#) punkts). [I pielikumā](#) ir uzskaitītas attiecīgās ERP publikācijas. [II pielikumā](#) ir apkopotas ierosinātās izmaiņas priekšlikuma formulējumā. [III pielikumā](#) ir sniegta papildu informāciju par priekšlikumu.

# Galvenie vēstījumi

**07** Mūsu atzinumā esam norādījuši vairākus galvenos vēstījumus. Tie ir uzskaitīti turpmāk **1. izcēlumā** un izklāstīti sīkāk apakšiedaļās.

## 1. izcēlums

### Galvenie vēstījumi īsumā

**ES pievienotā vērtība.** Ne pašreizējā ES tiesiskajā regulējumā, ne Komisijas priekšlikumos nākamajai daudzgadu finanšu shēmai (DFS) nav sniegta ES pievienotās vērtības jēdziena definīcija. Ietekmes novērtējuma ziņojumā, kas pamato *UCPM* un *HEPR* priekšlikumu, nav iekļauta pienācīgi pamatota analīze par to, kā jaunajā satvarā tiks nodrošināta ES pievienotā vērtība (**08.–10.** punkts).

**Izdevumu mērķu saskaņošana ar ES mēroga politikas prioritātēm.** Komisijas priekšlikuma mērķi ir saskaņoti ar 2025. gada ES krīzgatavības stratēģijas principiem, taču tie nav pietiekami konkrēti, lai būtu izmērāmi, tiem nav noteikts laika grafiks un nav skaidrs, kā tiks mērīta to sasniegšana (**11.–12.** un **47.** punkts).

**Dubulta finansēšana.** Priekšlikums attiecas uz papildināmību ar citām finansēšanas programmām saskaņā ar 2028.–2034. gada DFS, bet tajā nav skaidru noteikumu, lai izvairītos no dubultas finansēšanas vai koordinētu līdzīgas iniciatīvas, ko finansē no vairākām programmām (**12.–15.** punkts).

**ES budžeta finansēšana.** Kopējais *UCPM* un *HEPR* budžets 2028.–2034. gadam ievērojami palielina pieejamo resursu daudzumu salīdzinājumā ar pašreizējo plānošanas periodu. Tomēr Komisija neiesniedza izmaksu analīzi, kas pamatotu ierosināto budžeta palielinājumu. (**16.–18.** punkts.)

**Budžeta elastība.** Lai nodrošinātu elastību, Komisija savā priekšlikumā nav norādījusi, kā finansējuma apjoms tiks sadalīts starp civilo aizsardzību un veselības ārkārtas situācijām, nedz to, kā tas tiks sadalīts starp novēršanu, sagatavotību un reaģēšanu.

Mēs uzskatām, ka minimālā finansiālā piešķiruma iezīmēšana plānojamām novēršanas un sagatavotības darbībām līdzsvarotu elastīgumu un pārredzamību (19.–20. punkts).

**Programmas un procedūru vienkāršošana.** Komisijas priekšlikumā finansējums veselības ārkārtas situācijām ir iekļauts *UCPM* programmā, bet tajā ir tikai vispārīgi noteikumi par veselības komponentu. Tas nesamazina to instrumentu skaitu, ar kuriem finansē gatavību veselības ārkārtas situācijām un reaģēšanu uz tām kopumā. Priekšlikumā nav skaidru noteikumu par koordināciju starp veselības ārkārtas situāciju un civilās aizsardzības komponentiem vai par to, kā jaunais krīžu koordinācijas centrs un Ārkārtas reaģēšanas koordinēšanas centrs sadarbosies (21.–31. punkts).

**Snieguma satvars.** Mēs atzinīgi vērtējam rezultātu rādītāju ieviešanu, tomēr ierosinātā snieguma satvara I pielikumā noteiktie civilās aizsardzības iznākumu un rezultātu rādītāji šķiet nepietiekami, lai novērtētu visu to darbību sniegumu, kas saistītas ar civilo aizsardzību un gatavību veselības ārkārtas situācijām un reaģēšanu uz tām. Mēs konstatējam arī vairākas nepilnības attiecībā uz ierosināto iznākumu un rezultātu rādītāju skaidrību un atbilstību (32.–37. punkts).

**Izlietoto līdzekļu atbilstība, pārredzamība, pārskatatbildība un izsekojamība.**

Komisijas priekšlikumā dotāciju standarta izpildes veids ir finansējums, kas nav saistīts ar izmaksām vai kas tiek piešķirts, izmantojot vienkāršotas izmaksu iespējas. Mēs uzskatām, ka tas rada jaunus riskus attiecībā uz līdzekļu izlietojuma atbilstību, pareizu finanšu pārvaldību, pārredzamību, pārskatatbildību un izsekojamību (38.–41. punkts).

**ERP revīzijas pilnvaras.** Ierosinātā regula tiks īstenota tiešā vai netiešā pārvaldībā. Mēs aicinām Komisiju tiesību akta priekšlikumā skaidri noteikt mūsu revīzijas tiesības (42.–44. punkts).

**Ģeogrāfiskais aptvērums.** Komisijas priekšlikums potenciāli paplašina *UCPM* asociācijas ģeogrāfisko aptvērumu, attiecinot to uz jebkuru trešo valsti. Tomēr mēs konstatējam dažas neskaidrības priekšlikuma terminoloģijā un ierosinājām Komisijai tās precizēt (48.–53. punkts).

## ES pievienotā vērtība

- 08** Savā apskatā par iespējām daudzgadu finanšu shēmai pēc 2027. gada mēs norādījām, ka, lai gan subsidiaritātes princips ir definēts Līgumā, spēkā esošajos ES tiesību aktos ES pievienotā vērtība nav definēta. Kā jau esam iepriekš norādījuši<sup>1</sup>, lai ES pievienotās vērtības jēdziens būtu pilnībā efektīvs, visām ES iestādēm tas būtu jāsaprot vienādi un to vajadzētu formulēt atbilstīgā politiskā deklarācijā vai ES tiesību aktos. ES pievienoto vērtību var efektīvi izmērīt tikai tad, ja tā ir skaidri definēta un piemērota konsekventi<sup>2</sup>. Komisijas

<sup>1</sup> Atzinums 01/2010 par ES budžeta finanšu pārvaldību, 14. un 18. punkts.

<sup>2</sup> Apskats 03/2025 par iespējām daudzgadu finanšu shēmai pēc 2027. gada, 14. un 15. punkts.

priekšlikumos par 2028.–2034. gada DFS nav sniegta ES pievienotās vērtības jēdziena definīcija.

- 09** 2024. gadā Komisija publicēja *UCPM* novērtējumu par laika posmu no 2017. gada līdz 2022. gadam<sup>3</sup>. Tajā tika novērtēta *UCPM* ES pievienotā vērtība, kas definēta kā tāda, kas nodrošina rezultātus, kuri pārsniedz tos, ko dalībvalstis būtu sasniegušas, rīkojoties atsevišķi. Pētījumā tika konstatēts, ka *UCPM* sniedza ES pievienoto vērtību dalībvalstīm un trešām valstīm, nodrošinot rezultātus, kurus nebūtu bijis iespējams sasniegt tikai valsts, reģionālā vai vietējā līmenī.
- 10** Analizējot *UCPM* un *HEPR* priekšlikuma atbilstību subsidiaritātes principam<sup>4</sup>, Komisija uzsvēra, ka *UCPM* tika izveidots, jo lielas katastrofas var pārsniegt atsevišķas dalībvalsts spēju reaģēt, rīkojoties patstāvīgi. Komisija arī norādīja, ka tādu sarežģītu pārrobežu ārkārtas situāciju un krīžu gadījumos, kas skar Eiropas Savienību kopumā –kā Covid-19 pandēmija un Krievijas agresijas karš pret Ukrainu –, ir vajadzīga labi koordinēta kolektīva pieeja, lai izvairītos no sadrumstalotības un dublēšanās. Tomēr *ietekmes novērtējuma ziņojumā*, kas pamato *UCPM* un *HEPR* priekšlikumu, nav iekļauta pienācīgi pamatota analīze par to, kā jaunajā satvarā tiks nodrošināta ES pievienotā vērtība.

## Izdevumu mērķu saskaņošana ar ES mēroga politikas prioritātēm

- 11** *UCPM* pārskatīšana ir viena no darbībām, kas iekļauta 2025. gada *ES krīzgatavības stratēģijā*. Stratēģija balstās uz šādiem principiem:
- integrēta visu apdraudējumu pieeja, kas aptver pilnu dabas un cilvēka izraisītu risku un apdraudējumu spektru un apvieno visus pieejamos instrumentus;
  - visas valdības pieeja, kas apvieno visas attiecīgās ieinteresētās personas visos pārvaldības līmeņos (vietējā, reģionālā, valsts un ES), veicina sadarbību, politikas saskaņotību un resursu kopīgu izmantošanu;
  - visas sabiedrības pieeja, kas veicina iekļaujošu sagatavotības un noturības kultūru, iesaistot iedzīvotājus, vietējās kopienas un pilsonisko sabiedrību, uzņēmumus un sociālos partnerus, kā arī zinātniskās un akadēmiskās kopienas.

<sup>3</sup> Komisija, *UCPM* izvērtējums (2017.–2022. gads), 37., 38., 51., 52. un 67. lpp.

<sup>4</sup> *UCPM* un *HEPR* priekšlikums, 4. lpp.

- 12** Komisijas priekšlikums attiecas uz katastrofu pārvarēšanas cikla novēršanas, sagatavotības un reaģēšanas posmiem un ietver veselības ārkārtas situāciju gatavības un reaģēšanas pasākumu finansēšanu. Priekšlikuma mērķi ir saskaņoti ar stratēģijas principiem ([46.](#)–[47.](#) punkts).
- 13** Tomēr nav skaidrs, kā Komisijas priekšlikums nodrošinās papildināmību ar citām 2028.–2034. gada DFS finansēšanas programmām un kā tiks novērsta dubulta finansēšana. Piemēram, mēs konstatējam, ka ES mehānisms, kas izveidots saskaņā ar [priekšlikumu regulai, ar ko izveido Eiropas Fondu](#), atbalsta ES darbības, kuras veicina atveseļošanu un rekonstrukciju pēc krīzes, kā arī risina steidzamas un konkrētas vajadzības, reaģējot uz krīzes situācijām, piemēram, lielām vai reģionālām dabas katastrofām. Lai gan *UCPM* un *HEPR* priekšlikuma darbības jomā atveseļošana un rekonstrukcija nav ietverta, mēs vēršam uzmanību uz iespējamām jomām, kurās abi instrumenti pārklājas attiecībā uz reaģēšanas darbībām, un uzsveram, cik svarīgi ir nodrošināt savstarpēju papildināmību un izvairīties no dubultas finansēšanas.
- 14** Attiecībā uz gatavību veselības ārkārtas situācijām ierosinātais [Eiropas Konkurētspējas fonds](#) atbalsta [Regulas \(ES\) 2022/2371](#) par nopietniem pārrobežu veselības apdraudējumiem īstenošanu, koordinējot ES un valstu novēršanas, sagatavotības un reaģēšanas plānus. Tas var pārklāties ar *UCPM* un *HEPR* priekšlikumu, kas arī atbalsta koordinācijas darbības, kas saistītas ar veselības ārkārtas situācijām.
- 15** Kā uzsvērts mūsu iepriekš sagatavotajā apskatā<sup>5</sup>, instrumenta darbības joma un mērķi ir skaidri jādefinē, lai maksimāli palielinātu ES finansējuma ietekmi un izvairītos no dažādu programmu pārklāšanās. Lai izvairītos no dublēšanās, mūsaprāt, vairākas līdzīgas iniciatīvas atbalstošo finansēšanas mehānismu esamība prasa labākus koordinācijas mehānismus. Tas ir vēl jo svarīgāk, ja tiek piemērots finansējums, kas nav saistīts ar izmaksām ([40.](#) punkts). Kā jau iepriekš ziņojām<sup>6</sup>, lai noteiktu ES finansiālā atbalsta apmēru konkrētā jomā, iniciatīvām, ko finansē no vairākām programmām, ir nepieciešams arī horizontāls pārskats par visiem fondiem. Pārskats palīdzētu novērst pārklāšanos un ļautu visaptveroši novērtēt, kā ES atbalsts veicina ES politikas mērķu sasniegšanu.

---

<sup>5</sup> [Apskats 02/2025](#) par pieredzi, kas gūta no Atveseļošanas un noturības mehānisma (ANM) nepilnībām, 8. lpp.

<sup>6</sup> [Īpašais ziņojums 25/2024](#) par veselības aprūpes digitalizāciju, 65.–68. punkts un 2. ieteikums; [Īpašais ziņojums 16/2025](#) par meža ugunsgrēkiem, 27. un 28. punkts.

## ES budžeta finansēšana

- 16** Laikposmam no 2021. gada līdz 2027. gadam *UCPM* piešķirtais budžets bija 3,6 miljardi EUR faktiskajās cenās. Kopējā summa, kas piešķirta krīzsagatavotībai saskaņā ar programmas “ES – veselībai” 2021.–2025. gada darba programmām, bija aptuveni 1,7 miljardi EUR faktiskajās cenās (programmas “ES – veselībai” 2026. un 2027. gada darba programmas vēl nav pieejamas). Indikatīvais finansējums *UCPM* un *HEPR* priekšlikuma īstenošanai 2028.–2034. gada periodā ir 10,7 miljardi EUR faktiskajās cenās (9,5 miljardi EUR salīdzināmās 2025. gada cenās), kas ir ievērojams pieejamo resursu palielinājums salīdzinājumā ar pašreizējo plānošanas periodu.
- 17** Komisija paskaidroja, ka, nosakot finansējumu 2028.–2034. gada DFS, tā ņēma vērā pašreizējo darbību un spēju līmeni un jauno paplašināto darbības jomu (05. punkts). Tomēr Komisija nesniedza izmaksu analīzi, tostarp aprēķinus par to, kā tika aprēķināts budžets, un konkrēto finansējamo darbību finanšu sadalījumu. Mēs uzskatām, ka šī informācija ir nepieciešama, lai atbalstītu ierosināto budžeta palielinājumu.
- 18** Komisijas priekšlikums paredz papildu brīvprātīgas iemaksas līdztekus indikatīvajam finansējumam 10,7 miljardu EUR apmērā saskaņā ar 7. pantu un 9. pantu. Mūsaprāt, šīs iespējas ļauj elastīgi paplašināt indikatīvo finansējumu, lai risinātu turpmākas krīzes.

## Budžeta elastība

- 19** *UCPM* un *HEPR* priekšlikumā ietvertais indikatīvais finansējums ir paredzēts, lai atbalstītu novēršanas, sagatavotības un reaģēšanas darbības attiecībā uz visu veidu katastrofām, kā arī pasākumus sagatavotībai veselības ārkārtas situācijām un reaģēšanai uz tām. Mēs atzīmējam, ka, lai nodrošinātu elastību, Komisija savā priekšlikumā nav norādījusi, kā finansējuma apjoms tiks sadalīts starp civilo aizsardzību un veselības ārkārtas situācijām, nedz to, kā tas tiks sadalīts starp novēršanu, sagatavotību un reaģēšanu.
- 20** Mēs atzīstam, ka budžetam ir vajadzīga elastība, lai risinātu neparedzētas problēmas, piemēram, krīzes un ārkārtas situācijas. Tomēr ir svarīgi arī, lai nākamās DFS elastības pasākumi nodrošinātu pārskatatbildību un pārredzamību ES līdzekļu izmantošanā un panāktu līdzsvaru starp paredzamību un elastību. Mēs uzskatām, ka minimālā finansiālā piešķiruma noteikšana plānojamām novēršanas un sagatavotības darbībām nodrošinātu pārredzamību un paredzamību īstenošanas partneriem un atbalsta saņēmējiem.

# Programmas un procedūru vienkāršošana

## Programmas vienkāršošana

- 21** Saskaņā ar 2028.–2034. gada DFS Komisija plāno racionalizēt un vienkāršot ES finanšu programmas, samazinot to skaitu un vienkāršojot noteikumus un procedūras šajās programmās. Pašlaik krīzsagatavotību veselības ārkārtas situācijām finansē no programmas “ES – veselībai” izdevumu kategorijas “Gatavība krīzēm”. Ar ierosināto regulu par Eiropas Konkurētspējas fondu (14. punkts) tiks atcelta programma “ES – veselībai”, un finansējums gatavībai veselības ārkārtas situācijām un reaģēšanai uz tām tiks iekļauts *UCPM* un *HEPR* priekšlikumā.
- 22** Šīs izmaiņas var palielināt elastību līdzekļu piešķiršanā. Tās var arī samazināt administratīvo slogu atbalsta saņēmējiem. Piemēram, krājumu veidošana un operatīvās darbības tiks finansētas no vienas un tās pašas *UCPM* un *HEPR* programmas saskaņā ar vienotu noteikumu kopumu (2. tabula). Tomēr nav vienkāršots instrumentu skaits, jo finansējums sagatavotībai veselības ārkārtas situācijām un reaģēšanai uz tām joprojām tiks sadalīts starp trīs programmām, tāpat kā pašreizējā DFS.

## 2. tabula | Finansējums sagatavotībai veselības ārkārtas situācijām un reaģēšanai uz tām

2021.–2027. gada DFS	2028.–2034. gada DFS
Programma “Apvārsnis Eiropa”: pētniecība un izstrāde	Programma “Apvārsnis Eiropa”: fundamentālie un sadarbības pētījumi
Programma “ES – veselībai”: krīzsagatavotība (progresīva pētniecība un inovācija, operatīvās darbības, piemēram, uzraudzība, ražošanas jauda, ārkārtas iepirkums)	Eiropas Konkurētspējas fonds: progresīva pētniecība un inovācija, atbalsts piegādes ķēdes noturībai, biotehnoloģiju izmantošana medicīnisko pretlīdzekļu izstrādē
<i>UCPM</i> : krājumu veidošana	<i>UCPM</i> un <i>HEPR</i> : operatīvās darbības un krājumu veidošana

Avots: ERP, pamatojoties uz Komisijas informāciju.

- 23** *UCPM* un *HEPR* priekšlikumā noteiktas tikai *UCPM* darbību līdzfinansējuma likmes, un atšķirībā no regulas programmai “ES – veselībai”, nav noteiktas līdzfinansējuma likmes veselības ārkārtas situāciju darbībām. Komisija norāda, ka *HEPR* līdzfinansējuma likmes tiktu norādītas katrai darbībai darba programmās. Lai nodrošinātu tādu pašu juridisko pamatu kā *UCPM* gadījumā, mūsdiā, *HEPR* līdzfinansējuma likmes būtu jānorāda priekšlikumā.

- 24** *UCPM* un *HEPR* priekšlikuma pielikumā ir iekļauts iespējamo attiecināmo darbību saraksts attiecībā uz visiem konkrētajiem mērķiem, izņemot konkrēto mērķi “sagatavotība veselības ārkārtas situācijām un reaģēšana uz tām”. Komisija uzsver, ka pielikumā uzskaitītās darbības nav izsmeļošas un ir indikatīvas, un tādējādi ir nodrošināta elastība attiecībā uz to, kas ir attiecināmas darbības. Attiecībā uz veselības ārkārtas situāciju darbībām Komisija nolēma priekšlikumā neiekļaut iespējamo darbību piemērus, ņemot vērā, cik grūti iepriekš paredzēt, kuri pasākumi tiks finansēti. Tomēr mēs uzskatām, ka darbības veidi, kas izriet no spēkā esošajām regulām<sup>7</sup>, ir paredzami, jo īpaši attiecībā uz novēršanu un sagatavotību, un ka indikatīvs, neizsmeļošs saraksts ar veselības ārkārtas situāciju darbībām palielinātu paredzamību un pārskatatbildību.
- 25** Lai nodrošinātu elastību, *UCPM* un *HEPR* priekšlikumā nav precizēts, vai darba programmas, ar kurām tiks īstenota regula, būs ikgadējas, kā tas ir pašreizējās programmas “ES – veselībai” gadījumā, vai daudzgadu programmas, kā tas ir pašreizējā *UCPM* gadījumā. Tajā nav arī precizēts, vai *UCPM* un *HEPR* būs atsevišķas darba programmas, iespējams, ar atšķirīgiem termiņiem. Mūsaprāt, būtu lietderīgi precizēt, kā darba programmas tiks izmantotas *UCPM* un *HEPR* līdzekļu pārvaldībai.

## Procedūru vienkāršošana

### Koordinācija starp *UCPM* un *HEPR* komponentiem

- 26** Saskaņā ar paskaidrojuma rakstu, kas pievienots *UCPM* un *HEPR* priekšlikumam, ierosinātās regulas mērķis ir uzlabot vispārējo efektivitāti dabas un cilvēka izraisītu apdraudējumu, tostarp nopietnu pārrobežu veselības apdraudējumu, novēršanā, sagatavotībā un reaģēšanā uz tiem. Lai to panāktu, priekšlikumā:
- tiek ieviests civilās aizsardzības un veselības ārkārtas situāciju finansējuma satvars, lai izmantotu sinerģiju un atbalstītu labāku koordināciju starp nozarēm, un
  - tiek īpaši uzsvērtas *UCPM* sadarbības stiprināšana saistībā ar sagatavotības un reaģēšanas pasākumiem veselības ārkārtas situācijās.
- 27** Paskaidrojuma rakstā arī norādīts, ka “sagatavotības veselības ārkārtas situācijām un reaģēšanas darbības arī turpmāk koordinēs pašreizējās struktūrās”, kā noteikts Regulās (ES) 2022/2371 un 2022/2372, kā arī attiecīgo aģentūru – Veselības ārkārtas situāciju gatavības un reaģēšanas iestādes (*HERA*), Eiropas Slimību profilakses un kontroles

<sup>7</sup> Piemēram, Regula 2022/2371 par nopietniem pārrobežu veselības apdraudējumiem un Regula 2022/2372 par krīzes gadījumā nepieciešamo medicīnisko pretlīdzekļu apgādi.

centra (*ECDC*) un Eiropas Zāļu aģentūras (*EMA*) – regulās, ievērojot to pilnvaras (*III pielikuma 03.* punkts).

- 28** Mūsu ziņojumā par ES reakciju uz Covid-19 pandēmiju mēs konstatējām, ka ES pasākumi, kas tika pieņemti, lai novērstu trūkumus reaģēšanā uz veselības ārkārtas situācijām, radīja sarežģītāku organizatorisko struktūru, kas balstās uz ciešu sadarbību starp plašu ieinteresēto personu loku visos līmeņos. *HERA* izveide izraisīja arī daļēju pārklāšanos ar *ECDC* un *EMA* pienākumiem. Tāpēc mēs ieteicām Komisijai precizēt *HERA*, *ECDC* un *EMA* attiecīgās atbildības jomas un uzlabot koordināciju.
- 29** Tādējādi mēs sagaidām, ka Komisijas priekšlikumā tiks precizēts, kā abi komponenti – civilā aizsardzība un veselības ārkārtas situācijas – tiks koordinēti un darbosies sinerģijā atbilstoši instrumenta vispārējam starpnozaru raksturam. Tomēr pašreizējā priekšlikuma tekstā šādi precizējumi nav sniegti.

#### Koordinācija starp Ārkārtas reaģēšanas koordinēšanas centru un krīžu koordinācijas centru

- 30** Ar *UCPM* un *HEPR* priekšlikumu papildus esošajam Ārkārtas reaģēšanas koordinēšanas centram (*ERCC*) tiek izveidots krīžu koordinācijas centrs (Centrs). *UCPM* un *HEPR* priekšlikuma 27. apsvērumā izklāstīts, ka Centrs darbotos sinerģijā ar *ERCC* un papildinātu tā funkciju, izmantojot *ERCC* esošās struktūras un speciālās zināšanas. Tomēr tiesību akta pantos tas nav skaidri atspoguļots. Saskaņā ar pašreizējo teksta formulējumu, šķiet, ka Centrs un *ERCC* būtu divas struktūras ar atšķirīgām pilnvarām (*3. tabula*).

### 3. tabula | *ERCC* un krīžu koordinācijas centra atšķirīgās pilnvaras

<i>ERCC</i>	Centrs
Darbojas <b>katastrofas</b> laikā, ko definē šādi: situācija, kas neatkarīgi no izcelsmes smagi ietekmē vai var smagi ietekmēt cilvēkus, sabiedrības veselību, vidi, kritisko infrastruktūru vai īpašumus, arī kultūras mantojumu.	Darbojas <b>starpnozaru krīžu</b> laikā, ko definē šādi: jebkura notiekoša vai nenovēršama katastrofa, kas vienlaikus ietekmē vai var ietekmēt vairākas nozares.

Avots: ERP, pamatojoties uz *UCPM* un *HEPR* priekšlikumu.

- 31** Komisija precizēja, ka Centrs un *ERCC* nebūtu divas atsevišķas struktūras, un norādīja, ka *UCPM* un *HEPR* priekšlikums nodrošinātu juridisko pamatu krīžu risināšanai ārpus civilās aizsardzības jomas. Šajā kontekstā *ERCC* darbosies civilās aizsardzības jomā, savukārt Centrs risinās starpnozaru situācijas, kurās var būt vai nebūt ietverta arī civilā aizsardzība. Mūsaprāt, pašreizējais tiesību akta teksts neatspoguļo Komisijas nodomus pietiekami skaidri. Tāpēc mēs nevaram novērtēt, vai Centra izveide efektīvi risina ar starpnozaru krīžu pārvaldību saistītās koordinācijas vajadzības. Mēs arī uzskatām, ka – jo īpaši krīzes

situācijās, kad lēmumi ir jāpieņem ātri – izšķiroša nozīme ir skaidriem noteikumiem par koordināciju un atbildības sadalījumu starp ieinteresētajām personām.

## Snieguma satvars

**32** *UCPM* un *HEPR* priekšlikums ir jāīsteno saskaņā ar ierosināto [Snieguma regulu](#), ar ko izveido 2028.–2034. gada budžeta snieguma satvaru, tostarp noteikumus par ES programmu un darbību snieguma uzraudzību un ziņošanu, kā arī noteikumus par programmu izvērtēšanu. Par ierosināto Snieguma regulu tiks sniegts atsevišķs ERP atzinums. Šajā iedaļā mēs analizējam tikai atsevišķus ierosinātās Snieguma regulas elementus, kas ir tieši saistīti ar *UCPM* un *HEPR* priekšlikumu.

**33** Ierosinātajā Snieguma regulā ir iekļautas divas civilās aizsardzības intervences jomas:

- civilā aizsardzība, risku un katastrofu pārvarēšana un veselības drošība [402];
- civilās aizsardzības un katastrofu pārvarēšanas sistēmas, kas atbalstītu pasākumus saistībā ar pielāgošanos klimata pārmaiņām un klimatnoturību, ar klimatu saistītu risku novēršanu un pārvaldību (piemēram, katastrofu uzraudzības, sagatavotības, brīdināšanas un reaģēšanas sistēmas) [403].

**34** Iznākumu un rezultātu rādītāji ir piešķirti katrai intervences jomai. [4. tabulā](#) iekļauti rādītāji abās ar civilo aizsardzību saistītajās intervences jomās.

### 4. tabula | Iznākumu un rezultātu rādītāji ar civilo aizsardzību saistītajās intervences jomās

Intervences joma	Iznākumu rādītāji	Rezultātu rādītāji
402	<ul style="list-style-type: none"> <li>— Atbalstīto aizsardzības un katastrofu pārvarēšanas sistēmu skaits (piemēram, agrīnās brīdināšanas sistēmas, sabiedrības brīdināšanas un informēšanas sistēmas);</li> <li>— iegādāto kritisko svarīgo preču skaits;</li> <li>— spēju veidošanas projektu skaits;</li> <li>— ES dalībvalstu skaits, kas ir izstrādājušas vai atjauninājušas valsts sagatavotības rīcības plānu, ņemot vērā ieteikumus, kas sniegti sabiedrības veselības ārkārtas situāciju sagatavotības novērtējumos.</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>— Izvietošanai pieejamo spēju skaits – dalījumā pa līmeņiem (valsts vai ES līmenī, tostarp <i>rescEU</i> operatīvās un reaģēšanas spējas, kas reģistrētas Eiropas civilās aizsardzības rezervē);</li> <li>— papildu iedzīvotāju skaits, kas gūst labumu no aizsardzības pasākumiem;</li> <li>— sagatavotības un reaģēšanas spējas palielinājums attiecībā uz visiem apdraudējumiem ES dalībvalstīs.</li> </ul>

Intervences joma	Iznākumu rādītāji	Rezultātu rādītāji
403	<ul style="list-style-type: none"> <li>— Atbalstīto aizsardzības un katastrofu pārvarēšanas sistēmu skaits (piemēram, agrīnās brīdināšanas sistēmas, sabiedrības brīdināšanas un informēšanas sistēmas);</li> <li>— iegādāto kritisko svarīgo preču skaits;</li> <li>— spēju veidošanas projektu skaits.</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>— Izvietojamam pieejamo spēju skaits – dalījumā pa līmeņiem (valsts vai ES līmenī, tostarp <i>rescEU</i> operatīvās un reaģēšanas spējas, kas reģistrētas Eiropas civilās aizsardzības rezervē);</li> <li>— papildu iedzīvotāju skaits, kas gūst labumu no aizsardzības pasākumiem;</li> <li>— aktīvu vērtība un/vai iedzīvotāju skaits, kas gūst labumu no klimatnoturības pasākumiem.</li> </ul>

Avots: ERP, pamatojoties uz ierosinātās Snieguma regulas I pielikumu.

**35** Kā norādījām iepriekšējos ziņojumos<sup>8</sup>, snieguma satvarā finansējumam jābūt skaidri saistītam ar rezultātiem. Tāpēc mēs atzinīgi vērtējam rezultātu rādītāju ieviešanu. Tomēr mēs uzskatām, ka ierosinātie iznākumu un rezultātu rādītāji nav pietiekami, lai novērtētu visu *UCPM* un *HEPR* priekšlikumā izklāstīto darbību sniegumu, jo tie galvenokārt ir vērsti uz novēršanu un sagatavotību un neaptver reaģēšanas darbību sniegumu. Turklāt pašreizējie rādītāji neattiecas uz starpnozaru krīzēm, bet tikai uz katastrofām. Mēs konstatējam arī vairākas nepilnības ierosinātajos iznākumu un rezultātu rādītājos (**5. tabula**).

### 5. tabula | Ierosināto iznākumu un rezultātu rādītāju nepilnības

Nepilnības iznākumu rādītājos	Nepilnības rezultātu rādītājos
<ul style="list-style-type: none"> <li>— Daži iznākuma rādītāji ir neskaidri, piemēram, attiecībā uz “pirkto kritiski svarīgo preču skaitu – kritiski svarīgās preces nav definētas.</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>— Dažiem rezultātu rādītājiem trūkst atskaites vērtību, kas ļautu veikt novērtējumu, piemēram, papildu iedzīvotāju skaitam, kas gūst labumu no aizsardzības pasākumiem; sagatavotības un reaģēšanas spēju palielinājumam visiem apdraudējumiem ES dalībvalstīs.</li> <li>— Dažu rezultātu rādītāju atbilstība nav skaidra, piemēram – aktīvu vērtība un/vai iedzīvotāju skaits, kas gūst labumu no klimatnoturības pasākumiem.</li> </ul>

Avots: ERP analīze.

**36** Mēs arī uzskatām, ka ir sarežģīti jēgpilni sadalīt investīcijas novēršanas un sagatavotības jomā, proti, starp “kritiski svarīgām precēm”, “spēju veidošanas projektiem” un

<sup>8</sup> Apskats 02/2025 par gūto pieredzi no ANM nepilnībām, 8. lpp., un Apskats 03/2025 par iespējām daudzgadu finanšu shēmai pēc 2027. gada, 1. izcēlums.

“aizsardzības un katastrofu pārvarēšanas sistēmām”, intervencēm 402 vai 403 (33. punkts), atkarībā no tā, vai iespējamās katastrofas būtu saistītas ar klimatu vai nē.

- 37** Turklāt citi rādītāji ar civilās aizsardzības vai veselības ārkārtas situācijas komponentu ir sadalīti citās intervences jomās (6. tabula). Nav skaidrs, vai šie papildu rādītāji tiks izmantoti kopā ar 402. un 403. intervences jomas rādītājiem, lai uzraudzītu un novērtētu UCPM un HEPR regulas sniegumu.

## 6. tabula | Papildu intervences jomas un rādītāji ar civilās aizsardzības vai veselības ārkārtas situācijas komponentu

Intervences joma	Iznākumu rādītāji	Rezultātu rādītāji
407 Militārā infrastruktūra (izņemot militāro mobilitāti)	— Jauno vai modernizēto objektu platība (m <sup>2</sup> ) pēc veida (mācību poligoni, divējāda lietojuma mājokļi, ārkārtas veselības aprūpes iestādes, militārās noliktavas u. c.)	— Jauno vai modernizēto objektu lietotāju skaits gadā
503 Ārkārtas situācijām paredzētu gaisa kuģu ražošana, iegāde vai noma (piemēram, meklēšanas un glābšanas operācijām, medicīniskajai evakuācijai, ugunsgrēku dzēšanai no gaisa)	— Jauno gaisa kuģu skaits un tips (galvenais izmantošanas veids) — Izvietojumam ES līmenī pieejamā papildu kapacitāte	— Papildu iedzīvotāju skaits, kas gūst labumu no aizsardzības pasākumiem un/vai aizsardzības pasākumu aptvertās teritorijas — Intervences rezultātā novērsta kaitējums vai novērsta upuru skaits
538 Ārkārtas situācijām paredzētie kuģi (piemēram, meklēšanas un glābšanas operācijām, medicīniskajai evakuācijai, krasta apsardzei)	— Jauno kuģu skaits un tips — Atbalstīto projektu skaits	— Papildu iedzīvotāju skaits, kas gūst labumu no aizsardzības pasākumiem (piemēram, no aptvertās teritorijas) — Intervences rezultātā novērsta kaitējums vai novērsta upuru skaits

Avots: ERP, pamatojoties uz ierosinātās Snieguma regulas I pielikumu.

## Izlietoto līdzekļu atbilstība, pārredzamība, pārskatatbildība un izsekojamība

- 38** Šajā iedaļā mēs koncentrējamies uz atbilstības un pārskatatbildības jautājumiem, kas attiecas uz *UCPM* un *HEPR* priekšlikumu. Dažas piezīmes par šiem aspektiem ir iekļautas arī iedaļā “Programmas un procedūru vienkāršošana” (23.–25. punkts).
- 39** Kā jau iepriekš esam norādījuši;<sup>9</sup>, ES budžeta instrumentu, noteikumu un procedūru vienkāršošana var palielināt pārredzamību, samazināt administratīvo slogu un uzlabot līdzekļu apguvi. Tomēr tam nevajadzētu notikt uz pārskatatbildības, efektivitātes, lietderības un saimnieciskuma rēķina.
- 40** Mēs atzīmējam, ka *UCPM* un *HEPR* priekšlikumā standarta gadījumā “finansējumu nodrošina ar izmaksām nesaistīta finansējuma veidā vai vajadzības gadījumā kā vienkāršotu izmaksu iespējas”<sup>10</sup>. Mūsu *apskatā* par gūto pieredzi no Atvēršanas un noturības mehānisma mēs norādījām, ka finansējums, kas nav saistīts ar izmaksām, ne vienmēr ir balstīts uz sniegumu, tam trūkst pārredzamības, un ir nepilnības pārskatatbildībā un kontroles pasākumos<sup>11</sup>. Mūsu nesenoajā īpašajā ziņojumā par dubultu finansēšanu<sup>12</sup> tika secināts, ka tādu finansēšanas instrumentu ieviešana, kas nav saistīti ar izmaksām, var palielināt dubultas finansēšanas risku. Šis risks ir īpaši izteikts, ja šādus instrumentus izmanto kopā ar dažādām ES finansēšanas programmām, kas tajā pašā laikposmā finansē līdzīgus pasākumus un darbības, kas ierosinātas *UCPM* un *HEPR* gadījumā. Turklāt esam ierosinājuši redakcionālas izmaiņas priekšlikuma tekstā saistībā ar vienkāršotu izmaksu iespējām (*II pielikums*).
- 41** Mēs uzskatām, ka dažu *UCPM* un *HEPR* priekšlikuma pantu teksts ir jāprecizē, lai samazinātu risku gan dubultas finansēšanas, gan vairāk nekā 100 % finansējuma nodrošināšanas risku. *7. tabulā* ir redzams ierosinātais tiesību akta teksts kopā ar mūsu analīzi.

---

<sup>9</sup> *Apskats 03/2025* par iespējām daudzgadu finanšu shēmai pēc 2027. gada, 19. punkts.

<sup>10</sup> *UCPM* un *HEPR* priekšlikums, 10. panta 5. punkts.

<sup>11</sup> *Apskats 02/2025*, 11., 14. un 19. punkts.

<sup>12</sup> *Īpašais ziņojums 22/2024*, 100. punkts.

## 7. tabula | ERP analīze par *UCPM* un *HEPR* priekšlikuma 8. panta 1. punktu un 11. panta 5. punktu

<i>UCPM</i> un <i>HEPR</i> priekšlikums	ERP analīze
<p>8. panta 1. punkts:</p> <p>Šo regulu īsteno sinerģijā ar Savienības programmām. Darbība, kas saņēmusi Savienības iemaksu no citas programmas, var saņemt iemaksu arī saskaņā ar šo regulu. Attiecīgajai iemaksai piemēro konkrētās Savienības programmas noteikumus, vai arī visām iemaksām var piemērot vienotu noteikumu kopumu – tādā gadījumā ir iespējams noslēgt vienotas juridiskas saistības. Ja visas Savienības iemaksas piešķir, pamatojoties uz attiecināmajām izmaksām, kumulatīvais no Savienības budžeta piešķirtais atbalsts nepārsniedz darbības kopējās attiecināmās izmaksas, un to var aprēķināt proporcionāli saskaņā ar dokumentiem, kuros paredzēti atbalsta nosacījumi.</p>	<p>Mēs uzskatām, ka:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>— tekstā nav skaidri norādīts, kā tiks mazināts dubultas finansēšanas risks;</li> <li>— pretēji vienkāršošanas mērķim administratīvais slogs varētu palielināties, jo vienai un tai pašai darbībai tiktu piemēroti atšķirīgi noteikumi atkarībā no iemaksas avota.</li> </ul>
<p>11. panta 5. punkts:</p> <p>Dotāciju piešķiršanas procedūrās darbībām nav tiesību uz finansējumu, ja šīs darbības vai to daļas jau ir pilnībā finansētas no citiem publiskiem vai privātiem avotiem, izņemot Savienības iemaksas saistībā ar 8. pantā minētajām sinerģijas darbībām.</p>	<p>Teksts ir jāprecizē, jo pašreizējā redakcijā šķiet, ka darbības, ko pilnībā finansē no citiem publiskiem vai privātiem avotiem, nav tiesīgas saņemt <i>UCPM</i> finansējumu, taču tās ir tiesīgas saņemt finansējumu, ja tās pilnībā finansē no citām ES iemaksām. Tas nozīmētu finansējumu vairāk nekā 100 % apmērā.</p>

Avots: ERP analīze par *UCPM* un *HEPR* priekšlikumu.

## ERP revīzijas pilnvaras

- 42** Mūsu revīzijas tiesības ir minētas *UCPM* un *HEPR* priekšlikuma 5. apsvērumā, kurā norādīts, ka “jebkurai personai vai subjektam, kas saņem Savienības līdzekļus, pilnībā jāsadarbjas Savienības finanšu interešu aizsardzībā, jāpiešķir Komisijai, *OLAF*, *EPPO* un Revīzijas palātai nepieciešamās tiesības un piekļuve un jānodrošina, lai visas trešās personas, kuras iesaistītas Savienības līdzekļu īstenošanā, piešķirtu līdzvērtīgas tiesības”.

- 43** *UCPM* un *HEPR* priekšlikuma 9. pantā ir norāde uz asociētajām trešajām valstīm un minētas tiesības un piekļuve, kas paredzētas Regulā (ES) 2024/2509 un Regulā (ES) Nr. 883/2013, proti, “izpildes lēmumi, ar kuriem uzliek finansiālas saistības, pamatojoties uz Līguma 299. pantu, kā arī Eiropas Savienības Tiesas spriedumi un rīkojumi”. Tajā nav skaidri minētas ERP revīzijas tiesības, kā tas bija noteikts Lēmuma 1313/2013 27. pantā. Konkrēti, 9. pants, iespējams, nesniedz pietiekami skaidru ERP revīzijas tiesību apmēru lasītājiem trešās valstīs.
- 44** Skaidrības labad mēs ierosinām *UCPM* un *HEPR* priekšlikumā konkrēti norādīt ERP revīzijas tiesības dalībvalstīs un trešās valstīs, skaidri minot tās attiecīgajās tiesību normās, nevis tikai apsvērumā.

## Konkrēti komentāri

- 45** *UCPM* un *HEPR* priekšlikums ir sadalīts četrās “sadaļās”. I un IV sadaļa par vispārīgajiem un nobeiguma noteikumiem attiecas uz abiem komponentiem (civilā aizsardzība un veselības ārkārtas situācijas); II sadaļa attiecas uz civilo aizsardzību ar 20 pantiem, savukārt III sadaļa attiecas uz gatavību veselības ārkārtas situācijām un reaģēšanu uz tām ar tikai vienu pantu. Priekšlikumā ir izklāstīti detalizēti noteikumi par *UCPM* darbību, tostarp konkrēti pasākumi attiecībā uz novēršanu, sagatavotību un reaģēšanu, taču attiecībā uz *HEPR* ir noteikti tikai vispārīgi noteikumi.

### I sadaļa. Vispārīgie noteikumi

#### Mērķi

- 46** *UCPM* un *HEPR* priekšlikuma (4. panta 1. punkts) vispārīgais mērķis ir “stiprināt sadarbību starp Savienību un dalībvalstīm, lai novērstu visu veidu dabas un cilvēka izraisītas katastrofas, sagatavotos tām un reaģētu uz tām nolūkā novērst to sekas un nopietnus pārrobežu veselības apdraudējumus, kas var rasties Savienībā vai ārpus tās, kā arī situācijas, kad tās vienlaikus ietekmē vairākas nozares”.
- 47** Šo vispārīgo mērķi sasniegs, īstenojot sešus konkrētus mērķus. Tie ir saskaņoti ar ES krīzgatavības stratēģijas principiem un aptver visus apdraudējumus, visus pārvaldības līmeņus un visu sabiedrību (**11.** punkts). Tomēr *UCPM* un *HEPR* priekšlikuma konkrētie mērķi nav *SMART* (konkrēti, izmērāmi, sasniedzami, atbilstoši politikas mērķiem un ar noteiktu termiņu). **2. izcēlumā** ir sniegti divi konkrētu mērķu piemēri. Lai gan tie atbilst politikas mērķiem, tie nav pietiekami konkrēti, lai būtu izmērāmi; nav norādīts to termiņš un nav skaidrs, kā tiks vērtēta to sasniegšana (sk. arī **34.–37.** punktu).

## 2. izcēlums

### Ierosinātās regulas konkrēto mērķu piemēri

- a) “Stiprināt izpratni par katastrofu riskiem un apdraudējumiem, arī tiem, kas saistīti ar klimata pārmaiņām un sabiedrības veselību, un to prognozēšanu un proaktīvi strādāt, lai novērstu vai mazinātu to iespējamo ietekmi; veicināt novēršanu un sagatavotību; un uzlabot sadarbību starp civilās aizsardzības, veselības aizsardzības un citām attiecīgām iestādēm”.
- b) “Jo īpaši ar zināšanu tīkla starpniecību veicināt spēju veidošanu Savienības un dalībvalstu līmenī, it sevišķi sekmējot un palielinot pētniecības un inovācijas rezultātu ieviešanu un izmantošanu katastrofu un krīžu gadījumos, nodrošinot un īstenojot spēju veidošanas programmas, piemēram, apmācību un praktiskās nodarbības, salīdzinošo izvērtēšanu, ekspertu un *EUCP* vienību izvietojumu, kas sniedz konsultācijas par novēršanas un sagatavotības pasākumiem un citas speciālās zināšanas, kā arī tehnisko un finansiālo palīdzību, lai atbalstītu stratēģijas, plānus un investīcijas un veicinātu novēršanu, sagatavotību un noturību”.

Avots: *UCPM* un *HEPR* priekšlikums, 4. panta 2. punkta a) un b) apakšpunkts.

## Ģeogrāfiskais aptvērums

- 48** 9. panta 1. punktā ir uzskaitītas trešās valstis, kas var būt pilnībā vai daļēji asociētas saskaņā ar *UCPM* un *HEPR* priekšlikumu. Salīdzinājumā ar pašreizējo Lēmumu 1313/2013/ES regulā tiek ieviests jauns elements, kas atsaucas uz “citām trešām valstīm”, tādējādi potenciāli paplašinot *UCPM* asociācijas ģeogrāfisko aptvērumu uz jebkuru trešo valsti. Tomēr mēs konstatējam dažas neskaidrības priekšlikuma terminoloģijā. Mēs ierosinām Komisijai precizēt šīs neskaidrības, kā tas paskaidrots turpmākajos punktos.
- 49** 3. panta 23. punktā ir definēta “asociētā valsts” un norādīts, ka atsauci uz dalībvalstīm uzskata par atsauci arī uz “asociētajām valstīm”. Ja termini “dalībvalsts” un “valsts” tiek lietoti atšķirīgā nozīmē, mēs ierosinām sniegt abu terminu definīcijas. Ja tā nav, ieteicams izmantot tikai vienu terminu un sniegt tā definīciju.
- 50** Lai gan 3. panta 23. punktā ir atsauce uz “asociētajām valstīm”, 9. panta un 11. panta virsrakstā ir atsauce uz “asociētajām trešām valstīm”. Mēs ierosinām saskaņot formulējumu.

- 51** *UCPM* un *HEPR* priekšlikumā ir atsauces uz “iesaistītajām valstīm” gan legīslatīvajā, finanšu un digitālajā paziņojumā, gan 11. panta 3. punktā. Ja terminus “iesaistītās valstis” (“*participating states*”) un “iesaistītās valstis” (“*participating countries*”) ir paredzēts aizstāt ar “asociētās (trešās) valstis”, mēs ierosinām visā priekšlikuma tekstā ievērot konsekventu terminoloģiju.
- 52** 3. panta 23. punktā paskaidrots, ka ar terminu “dalībvalstis” ir jāsaprot arī “asociētās valstis”, ja vien nav norādīts citādi. Tāpēc mēs saprotam, ka visi *UCPM* un *HEPR* priekšlikuma panti, kas attiecas uz “dalībvalstīm”, attiecas gan uz ES dalībvalstīm, gan uz trešajām valstīm, kas piedalās mehānismā. Tomēr 11. panta 2. punkta a) un b) apakšpunktā dalībvalstis un asociētās valstis ir uzskaitītas atsevišķi, bet 11. panta 2. punkta a) apakšpunktā asociētās valstis nav izslēgtas. Mēs ierosinām precizēt šo jēdzienu vai nu 3. panta 23. punktā, vai 11. panta 2. punktā. Nepietiekama skaidrība var radīt dažādas interpretācijas attiecībā uz noteikumiem.
- 53** 21. panta 10. punktā par *rescEU* spējām minēta “pieprasītāja dalībvalsts”, kas, kā paskaidrots 52. punktā, nozīmē dalībvalstis un asociētās valstis. Tomēr saskaņā ar 28. pantu palīdzību var lūgt arī neasociētās trešās valstis. Mēs ierosinām aizstāt terminu “pieprasītāja dalībvalsts” ar “skarto valsti”, lai iekļautu neasociētās trešās valstis.

## II sadaļa. Civilā aizsardzība

### Piecu gadu ziņošanas cikls

- 54** Mēs atzīmējam, ka attiecībā uz *UCPM* priekšlikuma 15. pants paplašina dalībvalstu ziņošanu Komisijai no pašreizējās trīs gadu sistēmas uz ierosināto piecu gadu sistēmu. Turpretī Regulā (ES) 2022/2371 par nopietniem pārrobežu veselības apdraudējumiem joprojām ir noteikts, ka dalībvalstīm reizi trijos gados ir jāziņo par saviem valsts novēršanas, sagatavotības un reaģēšanas plāniem.
- 55** Mēs atzīmējam, ka priekšlikuma 10. apsvērumā precizēts, ka valstu riska novērtējumi ir jāsniedz “vismaz reizi piecos gados vai gadījumos, kad būtisku izmaiņu dēļ šādi novērtējumi ir jāatjaunina”, tādējādi ļaujot tos iesniegt biežāk. Lai precizētu, ka būtisku izmaiņu gadījumā atjauninājumi ir jāveic agrāk, mēs ierosinām 15. panta tekstu saskaņot ar 10. apsvērumu.

**56** Ņemot vērā Komisijas atbalsta lomu, mēs atzinīgi vērtējam iespēju, kas paredzēta 16. panta 3. punktā un izklāstīta Lēmumā 1313/2013/ES, proti, ka Komisija var lūgt dalībvalstīm sniegt papildu informāciju par konkrētiem novēršanas un sagatavotības pasākumiem, kas saistīti ar riskiem, kuri izraisa regulāri notiekošas vai īpaši ietekmīgas katastrofas, un attiecīgajā gadījumā:

- ierosina izvietot ekspertus, lai sniegtu padomus;
- sniedz ieteikumus par to, kā attiecīgajā dalībvalstī pastiprināt novēršanas un sagatavotības līmeni.

**57** Tomēr priekšlikumā nav precizēts, kādas riska mazināšanas darbības Komisija var veikt, ja dalībvalstis neveic turpmākus pasākumus pēc Komisijas pieprasījumiem vai ieteikumiem. Mūsuprāt, riska mazināšanas darbības varētu palīdzēt dalībvalstīm īstenot novēršanas un sagatavotības pasākumus valsts līmenī.

## **RescEU**

**58** *RescEU* tika izveidots 2019. gadā kā Eiropas reaģēšanas spēju un krājumu stratēģiska rezerve, ko pilnībā finansē ES. Tas ietver lidmašīnas un helikopterus ugunsdzēsībai un medicīniskajai evakuācijai, kā arī vairākus būtiskus krājumus, tostarp lauka slimnīcas, enerģijas un patvēruma preces, kritiski svarīgas medicīniskās preces un aprīkojumu reaģēšanai uz ķīmiskām, bioloģiskām, radioloģiskām un kodolavārijām. *RescEU* jau ir uzsācis darbību.

**59** *UCPM* un *HEPR* priekšlikuma 21. panta 1. punktā ir noteikts, ka “*rescEU* sniedz palīdzību, lai papildinātu vispārējās esošās reaģēšanas spējas valsts līmenī un tās, ko dalībvalstis apņēmušās izmantot Eiropas civilās aizsardzības rezervē, vai lai nodrošinātu operatīvās vajadzības”. Mēs atzinīgi vērtējam šajā pantā noteikto elastību, kas vairs neattiecinā *rescEU* kā galējo līdzekli.

**60** *UCPM* un *HEPR* priekšlikuma 21. panta 8. punktā ir noteikts, ka *rescEU* spējas var izmantot tikai valsts vajadzībām, ja tās netiek izmantotas vai nav vajadzīgas reaģēšanai. Mēs ierosinām pievienot noteikumu, ka jebkādam *rescEU* spēju izmantošanai valsts vajadzībām ir vajadzīgs iepriekšējs Ārkārtas reaģēšanas koordinēšanas centra (*ERCC*) apstiprinājums. Pašlaik [Komisijas Īstenošanas lēmuma \(ES\) 2025/704](#) 35. pantā ir noteikts, ka dalībvalstīm ir jāpaziņo *ERCC* par *rescEU* spēju izmantošanu valsts vajadzībām un, ja to izmantošana valsts vajadzībām ietekmē *rescEU* spēju pieejamību, jāsaņem *ERCC* piekrišana.

**61** *UCPM* un *HEPR* priekšlikuma 21. panta 15. punktā ir noteikts, ka “dalībvalstis tiek informētas par *rescEU* spēju operatīvo statusu, izmantojot Kopīgo ārkārtējo situāciju sakaru un informācijas sistēmu (*CECIS*)”. Komisijas priekšlikumā nav paredzēts, ka dalībvalstis ar *CECIS* starpniecību tiktu informētas par Eiropas civilās aizsardzības rezervju spēju pieejamību. Pašlaik šāda prasība ir noteikta [Komisijas Īstenošanas lēmuma \(ES\) 2025/704](#) 15. panta 8. punktā. Lai uzlabotu informāciju par resursu pieejamību *UCPM* ietvaros un nodrošinātu vienotu juridisko pamatu *CECIS* izmantošanai gan *rescEU*, gan Eiropas civilās aizsardzības rezerves spējām, mēs ierosinām 20. pantā par Eiropas civilās aizsardzības rezervi iekļaut atsauci uz *CECIS*.

## Križu koordinācijas centrs

**62** *UCPM* un *HEPR* priekšlikuma 1. panta 2. punktā ir noteikts, ka “regula paredz noteikumus par križu koordinācijas centra izveidi”, bet tajā nav minēti noteikumi par tā darbību. Komisija paskaidroja, ka Centra darbību reglamentē 26. un 29. pants. Mēs ierosinām precizēt tekstu (*II pielikums*).

**63** Mēs arī ierosinām skaidrāk definēt Centra lomu, sastāvu un pienākumus saskaņā ar atzinumu<sup>13</sup>, ko sniegusi [Regulējuma kontroles padome](#). Tā ir neatkarīga Komisijas struktūra, kas sniedz atzinumus un ieteikumus par visiem Komisijas ietekmes novērtējumu projektiem, atbilstības pārbaudēm un ievērojamiem spēkā esošo tiesību aktu izvērtējumiem. Kā minēts [31.](#) punktā, mēs ierosinām skaidrāk izklāstīt sadarbību ar Ārkārtas reaģēšanas koordinēšanas centru.

## III sadaļa. Sagatavotība veselības ārkārtas situācijām un reaģēšana uz tām

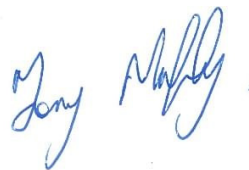
**64** *UCPM* un *HEPR* priekšlikuma III sadaļai “Sagatavotība veselības ārkārtas situācijām un reaģēšana uz tām” ir tikai viens pants (34. pants). Mēs ierosinām paplašināt šīs sadaļas noteikumus, lai novērstu [26.–29.](#) punktā aprakstītās nepilnības. Mēs arī ierosinām precizēt savstarpējo papildināmību starp *UCPM* un *HEPR*, piemēram, norādot, kuri *UCPM* instrumenti (piemēram, *ERCC*, Centrs, Eiropas civilās aizsardzības rezerve, Savienības Civilās aizsardzības zināšanu tīkls u. c.) ir piemērojami *HEPR* un kādos gadījumos tos var izmantot.

<sup>13</sup> [Regulējuma kontroles padomes atzinums](#) par DFS ietekmes novērtējumu “Civilā aizsardzība, sagatavotība krīzēm un reaģēšana uz tām”, 3. lpp.

- 65** *UCPM* un *HEPR* priekšlikuma 34. panta d) apakšpunktā norādīts: “atbalstot izstrādes, īstenošanas un uzraudzības darbības, cita starpā sadarbojoties ar valstu iestādēm un ieinteresētajām personām, un atbalstot nepieciešamo instrumentu un infrastruktūras, arī IT infrastruktūras, izstrādi un izvietojumu”. Mēs ierosinām precizēt, uz ko attiecas “izstrāde, īstenošana un uzraudzība”, jo nav skaidrs, uz kādiem pasākumiem šie termini attiecas.
- 66** Komisija paskaidroja, ka 14. apsvēruma ievieš Finanšu regulā paredzētu atkāpi ar mērķi nodrošināt iespēju ārpus krīzes situācijām kopīgajam iepirkumam pievienot jaunu līgumslēdzēju iestādi, jo lielākā daļa kopīgo iepirkumu notiek gatavības nolūkā, lai novērstu krīzes eskalāciju. Lai nodrošinātu skaidrību, ierosinām šo atkāpi nepārprotami iekļaut tiesību normās.
- 67** Kā vispārīgu piezīmi norādām, ka vairākos gadījumos pienākuma izteiksme tiek lietota kopā ar norādi, ka darbība veicama brīvprātīgi, piemēram, teikumā “dalībvalstis brīvprātīgi attīsta reaģēšanas spējas”<sup>14</sup>. Mēs uzskatām, ka šāds formulējums var tikt nepareizi interpretēts. Mēs ierosinām pārfrāzēt tekstu, kur pienākuma izteiksme ir lietota kopā ar vārdu “brīvprātīgi”.

Šo atzinumu Revīzijas palāta pieņēma 2026. gada 5. februāra sēdē Luksemburgā.

*Revīzijas palātas vārdā –*



Tony Murphy  
*priekšsēdētājs*

---

<sup>14</sup> *UCPM* un *HEPR* priekšlikums, 19. panta 1. punkts.

# Pielikumi

## I pielikums. – ERP publikāciju saraksts

Īpašais ziņojums 19/2025 “Kritisks zāļu deficīts: ES pasākumi sniedza pievienoto vērtību, taču joprojām pastāv strukturālas problēmas”

Īpašais ziņojums 16/2025 “ES finansējums meža ugunsgrēku problēmas risināšanai – vairāk preventīvu pasākumu, bet nepietiekami pierādījumi par rezultātiem un to ilgtermiņu”

Apskats 03/2025 “Iespējas daudzgadu finanšu shēmai pēc 2027. gada”

Apskats 02/2025 “Uz sniegumu vērsta pieeja, pārskatatbildība un pārredzamība – no ANM nepilnībām gūtā pieredze”

Īpašais ziņojums 25/2024 “Veselības aprūpes digitalizācija: ES atbalsts dalībvalstīm kopumā ir efektīvs, bet grūtības sagādā ES fondu izmantošana”

Īpašais ziņojums 22/2024 “Dubulta finansēšana no ES budžeta: kontroles sistēmām trūkst svarīgu elementu, kas mazinātu ar izmaksām nesaistītā ANM finansēšanas modeļa paaugstināto risku”

Īpašais ziņojums 12/2024 “ES reakcija uz Covid-19 pandēmiju – ES aģentūras, kas darbojas medicīnas jomā, kopumā labi tika galā bezprecedenta apstākļos”

Īpašais ziņojums 19/2022 “ES Covid-19 vakcīnu iepirkums: pēc sākotnējām problēmām nodrošināts pietiekams skaits devu, taču procesa sniegums nav pietiekami vērtēts”

Atzinums 09/2020, kas pievienots Komisijas priekšlikumam Eiropas Parlamenta un Padomes lēmumam, ar ko groza Lēmumu Nr. 1313/2013/ES par Savienības civilās aizsardzības mehānismu

Īpašais ziņojums 33/2016 “Savienības civilās aizsardzības mehānisms: reaģēšanas koordinācija katastrofu gadījumā ārpus ES kopumā ir bijusi efektīva”

Īpašais ziņojums 28/2016 “Nopietni pārrobežu apdraudējumi veselībai Eiropas Savienībā: ir īstenoti svarīgi pasākumi, taču vēl daudz kas ir jāpaveic”

Atzinums 01/2010 “Eiropas Savienības budžeta finanšu pārvaldības uzlabošana: risks un izaicinājumi”

## II pielikums. – Ierosinātās izmaiņas ar komentāriem

### 1. tabula | Ierosinātās redakcijas izmaiņas ar komentāriem

Priekšlikuma redakcija	Ierosinātā izmaiņa	Komentāri
<p><b>1. pants</b></p> <p>2. (..)</p> <p>c)noteikumus par krīžu koordinācijas centra ("Centrs") izveidi (..).</p>	<p><b>1. pants</b></p> <p>2. (..)</p> <p>c)noteikumus par krīžu koordinācijas centra ("Centrs") izveidi <b>un darbību</b> (..).</p>	Ar priekšlikumu tiek izveidots krīžu koordinācijas centrs, neminot tā darbību. c) apakšpunktā ierosinām pievienot atsauci gan uz Centra izveidi, gan tā darbību.
<p><b>2. pants</b></p> <p>1. Šīs regulas mērķis ir nodrošināt (..) aizsardzību (..).</p>	<p><b>2. pants</b></p> <p>1. Šī regula <b>attiecas uz</b> (..) aizsardzību (..).</p>	Pašreizējais formulējums neatbilst panta virsrakstam "Darbības joma". Mēs ierosinām to pielāgot, lai tas atbilstu šīs sadaļas virsrakstam "Darbības joma".
<p><b>2. pants</b></p> <p>6. III sadaļā minētos krājumus izveido saskaņā ar 21. pantu, izņemot medicīniskos pretlīdzekļus, kas nav definēti kā rescEU.</p>	<p><b>2. pants</b></p> <p>6. III sadaļā minētos krājumus izveido saskaņā ar 21. pantu, izņemot medicīniskos pretlīdzekļus, kas nav definēti kā rescEU <b>attiecīgajos īstenošanas aktos</b>.</p>	Mēs ierosinām minēt tiesisko regulējumu, kas nosaka, kuri medicīniskie pretlīdzekļi tiek uzskatīti par rescEU.
<p><b>2. pants</b></p> <p>7. Piemērojot šajā regulā paredzētos novēršanas, sagatavotības un reaģēšanas pasākumus, ņem vērā izolētu, tālāko un citu Savienības reģionu vai salu īpašās vajadzības novēršanas, sagatavotības un reaģēšanas ziņā.</p>	<p><b>2. pants</b></p> <p>7. Piemērojot šajā regulā paredzētos novēršanas, sagatavotības un reaģēšanas pasākumus, <b>nem vērā izolētu, tālāko un citu Savienības reģionu vai salu īpašās vajadzības novēršanas, sagatavotības un reaģēšanas ziņā</b>.</p>	Priekšlikuma tekstā angļu valodā trūkst darbības vārda. [Šī izmaiņa neattiecas uz tekstu latviešu valodā.]

Priekšlikuma redakcija	Ierosinātā izmaiņa	Komentāri
<p><b>4. pants</b></p> <p>2. (..)</p> <p>e)atbalstīt (..);</p> <p>f)pastiprināt (..).</p>	<p><b>4. pants</b></p> <p>2. (..)</p> <p>e)atbalstīt (..);</p> <p>f)pastiprināt (..).</p>	[Šī izmaiņa neattiecas uz tekstu latviešu valodā.]
<p><b>7. pants</b></p> <p>6. Dalībvalstis (..).</p> <p>7. Piešķirtie resursi (..).</p>	<p><b>7. pants</b></p> <p>€ <u>1.</u> Dalībvalstis (..).</p> <p>₣ <u>2.</u> Piešķirtie resursi (..).</p>	Punktu numerācija būtu jāuzsāk ar 1, nevis ar 6.
<p><b>9. pants</b></p> <p>1. Asociētās attiecības saskaņā ar šo regulu var būt pieejamas turpmāk minētajām trešām valstīm, kuras iesaistās uz pilnīgas vai daļējas asociācijas pamata, (..).</p>	<p><b>9. pants</b></p> <p>1. Asociētās attiecības saskaņā ar šo regulu var būt pieejamas turpmāk minētajām trešām valstīm, kuras iesaistās uz pilnīgas <u>vai</u> daļējas asociācijas pamata, (..).</p>	[Šī izmaiņa neattiecas uz tekstu latviešu valodā.]
<p><b>10. pants</b></p> <p>4. Dotācijas 4. panta 2. punktā minētā konkrētā mērķa ietvaros (..).</p>	<p><b>10. pants</b></p> <p>4. Dotācijas 4. panta 2. punktā minēto konkrēto mērķu ietvaros (..).</p>	4. panta 2. punktā ir ietverti vairāki konkrēti mērķi.
<p><b>10. pants</b></p> <p>5. Ja Savienības finansējumu nodrošina dotācijas veidā, finansējumu nodrošina ar izmaksām nesaistīta finansējuma veidā vai vajadzības gadījumā kā vienkāršotu izmaksu iespējas (..).</p>	<p><b>10. pants</b></p> <p>5. Ja Savienības finansējumu nodrošina dotācijas veidā, finansējumu nodrošina ar izmaksām nesaistīta finansējuma veidā vai, <b>ja piemērojams, vajadzības gadījumā</b> kā vienkāršotu izmaksu iespējas (..).</p>	Mēs uzskatām, ka formulējums “ja piemērojams” ir precīzāks nekā “vajadzības gadījumā” un tas atbilst teksta franču valodas versijai.

Priekšlikuma redakcija	Ierosinātā izmaiņa	Komentāri
<p><b>15. pants</b></p> <p>(..) dalībvalstis (..) līdz 2028. gada 31. decembrim un pēc tam vismaz reizi piecos gados Komisijai dara pieejamu kopsavilkumu (..).</p>	<p><b>15. pants</b></p> <p>(..) dalībvalstis (..) līdz 2028. gada 31. decembrim un pēc tam vismaz reizi piecos gados <b>vai gadījumos, kad būtisku izmaiņu dēļ šādi novērtējumi ir jāatjaunina</b>, dara Komisijai pieejamu kopsavilkumu (..).</p>	<p>Lai saskaņotu 15. panta tekstu ar 10. apsvērumu.</p>
<p><b>16. pants</b></p> <p>1. Lai uzlabotu izpratni par katastrofu riskiem, ar kuriem saskaras Savienība, un nodrošinātu informāciju koordinētai sagatavotībai, pamatojoties uz 16. pantā minētajiem kopsavilkumiem un (..).</p>	<p><b>16. pants</b></p> <p>1. Lai uzlabotu izpratni par katastrofu riskiem, ar kuriem saskaras Savienība, un nodrošinātu informāciju koordinētai sagatavotībai, pamatojoties uz <del>16</del><b>15.</b> pantā minētajiem kopsavilkumiem un (..).</p>	<p>Šķiet, ka 16. panta 1. punktā ir atsauce uz iepriekšējā pantā (15. pantā) minētajiem kopsavilkumiem.</p>
<p><b>20. pants</b></p> <p>4. (..). Komisija mudina dalībvalstis novērst reaģēšanas spēju būtisku nepietiekamību ECPP ietvaros saskaņā ar 17. panta 1. punkta c) apakšpunktā minēto ziņojumu.</p>	<p><b>20. pants</b></p> <p>4. (..). Komisija mudina dalībvalstis novērst reaģēšanas spēju būtisku nepietiekamību ECPP ietvaros saskaņā ar <del>17</del><b>16.</b> panta 1. punkta c) apakšpunktā minēto ziņojumu.</p>	<p>Ziņojums ir minēts 16. panta 1. punkta c) apakšpunktā, nevis 17. pantā.</p>
<p><b>20. pants</b></p> <p>6. Dalībvalstis brīvprātīgi apzina, uzņemas saistības un reģistrē reaģēšanas spējas, ko tās piedāvā ECPP ietvaros, (..).</p>	<p><b>20. pants</b></p> <p>6. Dalībvalstis brīvprātīgi apzina, uzņemas saistības un reģistrē reaģēšanas spējas, ko tās piedāvā ECPP ietvaros, <b>CECIS sistēmā</b> (..).</p>	<p>Lai uzlabotu informāciju par UCPM resursu pieejamību un nodrošinātu tādu pašu juridisko pamatu CECIS izmantošanai rescEU un Eiropas civilās aizsardzības rezerves spējām.</p>

Priekšlikuma redakcija	Ierosinātā izmaiņa	Komentāri
<p><b>21. pants</b></p> <p>9. <i>rescEU</i> spējas izmanto atbilstīgi īstenošanas aktiem, kas pieņemti saskaņā ar 35. panta 2. punktā minēto pārbaudes procedūru, tai skaitā tādiem mērķiem kā izvietošana, izmantošana valsts līmenī, aizdevumi vai ziedojumi, arī <i>rescEU</i> stratēģisko rezervju pārvaldība.</p>	<p><b>21. pants</b></p> <p>9. <i>rescEU</i> spējas izmanto atbilstīgi īstenošanas aktiem, kas pieņemti saskaņā ar 35. panta 2. punktā minēto pārbaudes procedūru, tai skaitā tādiem mērķiem kā izvietošana, izmantošana valsts līmenī, aizdevumi vai ziedojumi, arī <i>rescEU</i> stratēģisko rezervju pārvaldība.</p>	[Šī izmaiņa neattiecas uz tekstu latviešu valodā.]
<p><b>23. pants</b></p> <p>2. Zinātniskais un tehniskais mehānisms apvieno (..).</p>	<p><b>23. pants</b></p> <p>2. Zinātniskais un tehniskais mehānisms <b>(STAF)</b> apvieno (..).</p>	Lai saskaņotu 23. panta 2. punktu ar 42. apsvērumu un 28. panta 5. punktu, varētu pievienot saīsinājumu "STAF".
<p><b>31. pants</b></p> <p>3. (..) I pielikumā noteiktajām finansējuma likmēm.</p>	<p><b>31. pants</b></p> <p>3. (..) <del>I</del>pielikumā noteiktajām finansējuma likmēm.</p>	Tiesību akta priekšlikumam ir tikai viens pielikums.
<p><b>32. pants</b></p> <p>7. Komisija paredz noteikumus par ekspertu un <i>EUCP</i> vienību izvietošana īstenošanas aktā, kas pieņemts saskaņā ar pārbaudes procedūru, kura minēta 35. panta 2. punktā.</p>	Skatīt komentārus.	Šo punktu būtu labāk iekļaut 33. pantā "Ekspertu un <i>EUCP</i> vienības izvietošana".
<p><b>32. pants</b></p> <p>8. Ja dalībvalsts prasa Komisijai slēgt līgumu par transportēšanas pakalpojumiem, Komisija prasa daļēji atlīdzināt izmaksas saskaņā ar I pielikumā noteiktajām finansējuma likmēm.</p>	<p>8. (..) <del>I</del>pielikumā noteiktajām finansējuma likmēm.</p>	Tiesību akta priekšlikumam ir tikai viens pielikums.  Turklāt 32. panta 8. punkta teksts ir identisks 31. panta 3. punkta tekstam, tādēļ vienu no punktiem varētu svītrot.

Priekšlikuma redakcija	Ierosinātā izmaiņa	Komentāri
<p><b>33. pants</b></p> <p>2. (..) (..) ekspertus no Komisijas un citām Savienības iestādēm, aģentūrām, arī ES Veselības aizsardzības darba grupas, kas izveidota saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 851/2004 33 11. panta a) punktu, (..).</p>	<p><b>33. pants</b></p> <p>2. (..) (..) ekspertus no Komisijas un citām Savienības iestādēm, aģentūrām, arī ES Veselības aizsardzības darba grupas, kas izveidota saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 851/2004 33 11.<u>a</u> panta a) punktu, (..).</p>	<p>33. panta 2. punktā ir atsauce uz Regulas (EK) Nr. 851/2004 11. panta a) punktu; atsauce būtu jānorāda kā "11.a pants".</p>
<p><b>Pielikums – 2. iedaļa</b></p> <p>(e)papildu nepieciešamās atbalsta darbības un papildinošas novēršanas darbības, lai sasniegtu 4. panta 2. punkta b) apakšpunktā noteikto mērķi.</p>	<p><b>Pielikums – 2. iedaļa</b></p> <p>(e)papildu nepieciešamās atbalsta darbības un papildinošas <del>novēršanas</del> <b>spēju veidošanas</b> darbības, lai sasniegtu 4. panta 2. punkta b) apakšpunktā noteikto mērķi.</p>	<p>Pielikuma 2. iedaļa attiecas uz spēju veidošanas darbībām.</p>
<p><b>Pielikums – 3. iedaļa</b></p> <p>(o)papildu nepieciešamās atbalsta darbības un papildinošas novēršanas darbības, lai sasniegtu 4. panta 2. punkta c) apakšpunktā noteikto mērķi.</p>	<p><b>Pielikums – 3. iedaļa</b></p> <p>(o)papildu nepieciešamās atbalsta darbības un papildinošas <del>novēršanas</del> <b>sagatavotības</b> darbības, lai sasniegtu 4. panta 2. punkta c) apakšpunktā noteikto mērķi.</p>	<p>Pielikuma 3. iedaļa attiecas uz sagatavotības darbībām.</p>
<p><b>Pielikums – 4. iedaļa</b></p> <p>2. (..)</p> <p>(i)papildu nepieciešamās atbalsta darbības un papildinošas novēršanas darbības, lai sasniegtu 4. panta 2. punkta b) apakšpunktā noteikto mērķi.</p>	<p><b>Pielikums – 4. iedaļa</b></p> <p>2. (..)</p> <p>(i)papildu nepieciešamās atbalsta darbības un papildinošas <del>novēršanas</del> <b>reaģēšanas</b> darbības, lai sasniegtu 4. panta 2. punkta b) apakšpunktā noteikto mērķi.</p>	<p>Pielikuma 4. iedaļa attiecas uz reaģēšanas darbībām.</p>

Avots: ERP.

## III pielikums. – Konteksts

- 01** Dalībvalstis uzņemas galveno atbildību attiecībā uz katastrofu un krīžu novēršanu, sagatavošanos tām un reaģēšanu uz tām savā teritorijā. Komisijai ir atbalsta kompetence civilās aizsardzības un veselības ārkārtas situāciju jomā<sup>1</sup>.
- 02** 2001. gada oktobrī ar [Padomes lēmumu](#) tika izveidots Kopienas civilās aizsardzības mehānisms, kas šobrīd darbojas kā Savienības civilās aizsardzības mehānisms. Kopš 2001. gada šis mehānisms ir [aktivizēts vairāk nekā 800 reižu](#) gan Eiropas Savienībā, gan ārpus tās. Pašreizējais Savienības civilās aizsardzības mehānisma tiesiskais regulējums ir balstīts uz [Lēmumu 1313/2013/ES](#).
- 03** Attiecībā uz veselības ārkārtas situācijām un reaģēšanu uz tām:
- Eiropas Slimību profilakses un kontroles centrs ([ECDC](#)) ir atbildīgs par pašreizējo un jauno pārnēsājamo slimību radīto apdraudējumu cilvēka veselībai apzināšanu, novērtēšanu un informēšanu par tiem;
  - Eiropas Zāļu aģentūra ([EMA](#)) ir atbildīga par zāļu centralizēto tirdzniecības atļauju pieteikumu zinātnisko izvērtēšanu un par kritiski svarīgo zāļu trūkuma uzraudzību un mazināšanu, un krīzes laikā tai ir uzticēti līdzīgi pienākumi attiecībā uz medicīniskajām ierīcēm;
  - Veselības ārkārtas situāciju gatavības un reaģēšanas iestāde ([HERA](#)) ir atbildīga par to, lai medicīnisko pretlīdzekļu jomā uzlabotu ES sagatavotību nopietniem pārrobežu apdraudējumiem un reaģēšanu uz tiem.
- 04** Komisijas priekšlikuma mērķis ir no 2028. gada 1. janvāra atcelt un aizstāt Lēmumu 1313/2013. Turklāt priekšlikumā ir pārņemti daži elementi no [Regulas \(ES\) 2021/522](#), ar ko izveido Savienības rīcības programmu veselības jomā 2021.–2027. gadam (programma “ES – veselībai”). [Regula 2022/2371](#) par nopietniem pārrobežu veselības apdraudējumiem un [Regula 2022/2372](#) par pasākumu satvaru, lai nodrošinātu apgādi ar krīzes gadījumā nepieciešamiem medicīniskiem pretlīdzekļiem sabiedrības veselības ārkārtas situācijā Savienības līmenī, paliek spēkā to pašreizējā formā.

---

<sup>1</sup> [Līgums par Eiropas Savienības darbību](#), 168. un 196. pants.

**05** Laikposmā no 2021. gada līdz 2027. gadam *UCPM* piešķirtais budžets bija 3,6 miljardi EUR faktiskajās cenās: 1,6 miljardi EUR no DFS un papildu 2 miljardi EUR no *NextGenerationEU* Covid-19 pandēmijas dēļ. Kopējā summa, kas piešķirta krīzsagatavotībai saskaņā ar programmas “ES – veselībai” 2021.–2025. gada darba programmām, bija aptuveni 1,7 miljardi EUR faktiskajās cenās. Indikatīvais finansējums ierosinātās *UCPM* un *HEPR* regulas (2028.–2034. gadam) īstenošanai ir 10,7 miljardi EUR faktiskajās cenās (9,5 miljardi EUR salīdzināmās 2025. gada cenās).

## Saīsinājumi

Saīsinājums	Definīcija/skaidrojums
<b>DFS</b>	Daudzgažu finanšu shēma
<b>ECDC</b>	Eiropas Slimību profilakses un kontroles centrs
<b>EMA</b>	Eiropas Zāļu aģentūra
<b>EPPO</b>	Eiropas Prokuratūra
<b>ERCC</b>	Ārkārtas reaģēšanas koordinēšanas centrs
<b>HEPR</b>	Sagatavotība veselības ārkārtas situācijām un reaģēšana uz tām
<b>HERA</b>	Eiropas Veselības ārkārtas situāciju gatavības un reaģēšanas iestāde
<b>OLAF</b>	Eiropas Birojs krāpšanas apkarošanai
<b>UCPM</b>	Savienības civilās aizsardzības mehānisms

# Glosārijs

Termins	Definīcija/skaidrojums
“ES – veselībai”	ES veselības rīcības plāns 2021.–2027. gadam.
Ārkārtas reaģēšanas koordinēšanas centrs	Struktūra, kas pēc valsts iestāžu pieprasījuma vada katastrofu seku likvidēšanas palīdzības novirzīšanu uz vietām Eiropas Savienībā vai ārpus tās.
Faktiskās cenas	Skaitļi, kas izteikti tā gada faktiskajā monetārajā vērtībā, kurā tiek veikts maksājums.
<i>rescEU</i>	Eiropas katastrofu reaģēšanas spēju un krājumu stratēģiskā rezerve, ko pilnībā finansē ES.
Salīdzināmās (2025. gada) cenas	Skaitļi, kas koriģēti līdz fiksētam, salīdzināmam atsaucēs gada – šajā gadījumā 2025. gada – cenu līmenim, lai atvieglotu budžeta apjoma vai pirktspējas salīdzināšanu dažādos gados vai DFS periodos.

# AUTORTIESĪBAS

© Eiropas Savienība, 2026

Eiropas Revīzijas palātas (ERP) atkalizmantošanas politiku nosaka ar [ERP Lēmumu Nr. 6–2019](#) par atvērto datu politiku un dokumentu atkalizmantošanu.

Ja vien nav norādīts citādi (piemēram, individuālās autortiesību norādēs), ERP saturs, kurš pieder ES, ir licencēts saskaņā ar šādu starptautisku licenci: [Creative Commons Attribution 4.0 International \(CC BY 4.0\) licence](#). Tādējādi atkalizmantošana parasti ir atļauta, ja tiek sniegtas pienācīgas atsauces un norādītas visas izmaiņas. ERP satura atkalizmantošana nedrīkst sagrozīt tā sākotnējo nozīmi vai jēgu. ERP nav atbildīga par atkalizmantošanas sekām.

Jāsaņem papildu atļauja, ja konkrētā saturā attēlotas identificējamās privātpersonas, piemēram, ERP darbinieku fotoattēlos, vai ja tas ietver trešās personas darbu.

Ja šāda atļauja ir saņemta, tā atceļ un aizstāj iepriekš minēto vispārējo atļauju un skaidri norāda uz visiem izmantošanas ierobežojumiem.

Lai izmantotu vai reproducētu saturu, kas nepieder ES, var būt nepieciešams prasīt atļauju tieši autortiesību īpašniekiem.

Titullapa – © [butenkow](#) / [stock.adobe.com](#).

Programmatūra vai dokumenti, uz kuriem attiecas rūpnieciskā īpašuma tiesības, proti, patenti, preču zīmes, reģistrēti dizainparaugi, logotipi un nosaukumi, nav iekļauti ERP atkalizmantošanas politikā.

Eiropas Savienības iestāžu un struktūru tīmekļa vietnēs, kas izvietotas domēnā [europa.eu](#), ir atrodamas saites uz trešo personu tīmekļa vietnēm. Tā kā ERP šīs vietnes nekontrolē, iesakām rūpīgi iepazīties ar to privātuma un autortiesību politiku.

## ERP logotipa izmantošana

ERP logotipu nedrīkst izmantot bez ERP iepriekšējas piekrišanas.

HTML	ISBN 978-92-849-6797-1	ISSN 2812-2887	doi:10.2865/5902958	QJ-01-26-007-LV-Q
PDF	ISBN 978-92-849-6798-8	ISSN 2812-2887	doi:10.2865/4684108	QJ-01-26-007-LV-N

## KĀ ATSAUKTIES

Eiropas Revīzijas palāta, [Atzinums 06/2026](#) par priekšlikumu Eiropas Parlamenta un Padomes regulai par Savienības civilās aizsardzības mehānismu un Savienības atbalstu sagatavotībai veselības ārkārtas situācijām un reaģēšanai uz tām un ar ko atceļ Lēmumu Nr. 1313/2013/ES (Savienības civilās aizsardzības mehānisms) (COM(2025) 548 final), Eiropas Savienības Publikāciju birojs, 2026.

Šis atzinums tika sniegts saskaņā ar LESD 322. panta 1. punktu, kurā paredzēta apspriešanās ar Eiropas Revīzijas palātu (ERP) par priekšlikumiem attiecībā uz finanšu noteikumiem, kas nosaka budžeta izstrādes un izpildes procedūru. Atzinums attiecas uz ierosināto jauno regulu par Savienības civilās aizsardzības mehānismu un Savienības atbalstu sagatavotībai veselības ārkārtas situācijām.

Šā atzinuma mērķis ir sniegt apsvērumus par priekšlikuma struktūru, pārvaldību, snieguma satvaru un finanšu kontroles kārtību. Atzinums ir paredzēts, lai palīdzētu nodrošināt, ka nākamā programma veicina pareizu finanšu pārvaldību, pārskatatbildību un Eiropas pievienoto vērtību ES civilās aizsardzības un veselības ārkārtas situāciju politikā.

**EIROPAS REVĪZIJAS PALĀTA**  
12, rue Alcide De Gasperi  
1615 Luxembourg  
LUXEMBOURG

Tālrunis: +352 4398-1

Uzziņām: [eca.europa.eu/lv/contact](http://eca.europa.eu/lv/contact)  
Tīmekļa vietne: [eca.europa.eu](http://eca.europa.eu)  
Sociālie mediji: @EUauditors



EIROPAS  
REVĪZIJAS  
PALĀTA



Eiropas Savienības  
Publikāciju birojs